

De voorzitter en secretaris van het Lokaal Overleg Kinderopvang

Een goede *voorzitter* voor het Lokaal Overleg Kinderopvang vinden is belangrijk en niet altijd vanzelfsprekend. Ook over zijn opdracht en taken en welke personen deze rol kunnen opnemen, bestaat soms onduidelijkheid.

De *secretaris* van het Lokaal Overleg Kinderopvang wordt meestal aangeduid door het lokaal bestuur. Hier rijzen soms vragen over verenigbaarheid van deze functie met een meer betrokken functie (bijvoorbeeld: wanneer dit een IBO coördinator of een jeugdconsulent is), over het administratieve meerwerk van deze functie en over de relatie met het lokaal bestuur.

In deze tekst vind je:

- info over het wettelijke kader, vastgelegd door het Besluit van de Vlaamse Regering houdende het lokaal beleid kinderopvang van 24 mei 2013;
- info over de opdracht en het profiel van beide functies, zonder daarin al te regulerend te willen zijn;
- tips die de zoektocht naar een voorzitter en secretaris vergemakkelijken;
- antwoorden op de meest gestelde vragen.

Het wettelijke kader

Het Besluit van de Vlaamse Regering houdende het lokaal beleid kinderopvang van 24 mei 2013 stelt dat:

- gemeenteraadsleden, leden van het college van burgemeester en schepenen, leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en leden van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie **geen** stemgerechtigd lid van het Lokaal Overleg Kinderopvang kunnen zijn (artikel 3);
- de gemeenteraad of de raad van het OCMW de concrete samenstelling en de interne werking van het Lokaal Overleg Kinderopvang uiterlijk 6 maanden na de start van een nieuwe bestuursperiode vastlegt. Voor de gemeenten uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gebeurt dit door het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (of bij delegatie het bevoegde collegelid). (artikel 4)

Opdracht van voorzitter en secretaris

De opdrachten voor de voorzitter en secretaris zijn niet wettelijk vastgelegd. We raden aan om deze opdrachten vooraf vast te leggen in de statuten van het Lokaal Overleg Kinderopvang, ook al is dit niet wettelijk verplicht.

Hierbij een aantal algemene principes, die vaak van toepassing zijn op de voorzitter of secretaris van elke vergadering:

ALGEMEEN

De voorzitter, de secretaris en de bevoegde schepen zijn belangrijke aanspreekpersonen voor Kind en Gezin. Kind en Gezin en de partnerorganisaties nodigen vaak de voorzitters uit op info- en of studiedagen.

VOORZITTER

- De voorzitter leidt de bijeenkomsten van een vergadering (het Lokaal Overleg Kinderopvang) in goede banen.
- Zij of hij bewaakt het overlegproces en de besluitvorming, laat de vergaderingen ordelijk verlopen, en superviseert de verslaggeving.
- De voorzitter mobiliseert de lokale actoren tot samenwerking, in samenspraak met alle partners en in nauw overleg met het lokaal bestuur.
- De voorzitter bereidt de bijeenkomsten mee voor en volgt de (lokale en ruimere) actualiteit rond kinderopvang op.

SECRETARIS

- De secretaris neemt de administratieve en logistieke ondersteuning van een vergadering op zich: de uitnodigingen, de agenda en het verslag opmaken, de vergaderzaal reserveren, de nodige documentatie verzamelen en kopiëren enz.
- Net als de voorzitter is de secretaris een sleutelpersoon in het overlegproces. Zij of hij volgt de voorbereiding van de vergaderingen mee op. Een vlotte samenwerking en goede afspraken met de voorzitter zijn belangrijk.

Vragen die vorm geven aan de opdracht van de voorzitter en secretaris

- Wat verwacht het lokaal bestuur van de voorzitter van het Lokaal Overleg Kinderopvang ?
- Wat verwacht het Lokaal Overleg Kinderopvang van zijn voorzitter?
- Heeft de voorzitter nog andere taken, naast het voorzitten van de vergadering? Zo ja, welke?
- Wat als een de coördinator of verantwoordelijke van een gemeentelijk opvanginitiatief de functie van secretaris opneemt?
 - Hoe verhoudt haar/zijn rol als secretaris zich t.o.v. haar/zijn taken als coördinator of verantwoordelijke?
 - Hoe behoudt hij/zij zijn neutraliteit als secretaris en wie vertegenwoordigt het gemeentelijke opvanginitiatief in het Lokaal Overleg Kinderopvang?
- Welke taken en bevoegdheden heeft de secretaris?
- ...

Waar en hoe een voorzitter en secretaris zoeken?

Ervaring leert dat er binnen het Lokaal Overleg Kinderopvang niet altijd iemand gevonden kan worden die de functie van voorzitter kan opnemen. Daarom wordt vaak buiten de groep naar een geschikte persoon gezocht. Je kan:

- personen aanspreken uit de professionele of persoonlijke omgeving van de leden;
- een oproep doen via gemeentelijke informatiekanalen (gemeentelijk informatieblad, infopanelen, website van de gemeente, enz.).

Voor de secretaris wordt vaak gekozen voor een ambtenaar binnen het lokaal bestuur. In een aantal gemeenten wordt het secretariaatswerk of een deel ervan uitbesteed aan een koepelorganisatie die zich hierin heeft gespecialiseerd.

De gemeenteraad of de raad van het OCMW legt de interne werking van het Lokaal Overleg Kinderopvang vast. Hierin wordt onder meer de procedure opgenomen over het aanduiden van een voorzitter en een secretaris en de manier waarop een lokaal overleg haar opdrachten vervult.

Welke vragen kan het lokaal bestuur zich stellen over het aanduiden van een voorzitter of secretaris?

- Gaan we als lokaal bestuur zelf op zoek naar een voorzitter en secretaris of laten we dit over aan het Lokaal Overleg Kinderopvang?
- Kiest het Lokaal Overleg een voorzitter uit de eigen leden? Of willen we iedereen de kans geven om voorzitter te worden en schrijven we dus een vacature uit?
- Kan het lokaal bestuur een voorzitter aanduiden uit eigen rangen (een mandataris of medewerker van gemeente of OCMW)?
- Waar vinden we een goede voorzitter? Hoe gaan we op zoek naar een voorzitter voor het Lokaal Overleg Kinderopvang?
- Hoe bepalen we wie uiteindelijk voorzitter wordt? Welke procedure gaan we volgen? Wat als er geen kandidaten zijn voor het voorzitterschap? En wat als er meerdere kandidaat-voorzitters zijn? Hoe zorgen we voor een voldoende groot draagvlak voor de voorzitter, zowel binnen het Lokaal Overleg als binnen het lokaal bestuur?
- Wanneer en hoe komt er een einde aan het voorzitterschap?
- Wordt de rol van secretaris opgenomen vanuit het lokaal bestuur, bijvoorbeeld door een gemeentelijke ambtenaar? Zo ja, welke gemeentelijke ambtenaar (IBO-coördinator, jeugdconsulent, kinderopvangambtenaar) is het hiervoor het best geplaatst?
- Besteden we de opdracht van secretaris aan een externe organisatie uit?
- Zoeken we een secretaris binnen het Lokaal Overleg Kinderopvang?
- Wanneer komt er een einde aan het mandaat van de secretaris?
- Worden de voorzitter en/of secretaris bekrachtigd door de gemeenteraad en/of door het college van burgemeester en schepenen en/of door de raad van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en/of door het College van Burgemeester en Schepenen? Of worden ze louter ter kennisgeving meegedeeld aan het lokaal bestuur?

Voor de keuze van de persoon zelf kunnen de hierboven beschreven taken en competenties en de praktijk uit andere gemeenten een leidraad zijn.

Veel gestelde vragen over de voorzitter en secretaris

Mag een organisator kinderopvang, burgemeester, schepen of OCMW-raadslid voorzitter zijn van het Lokaal Overleg Kinderopvang?

Dit is niet wettelijk verboden. Of dit wenselijk is, moet lokaal worden bekeken. Een voorzitter brengt namens het Lokaal Overleg Kinderopvang advies uit over het kinderopvangbeleid van het lokaal bestuur. Voor een burgemeester, een schepen of OCMW-raadslid die het beleid zelf mee heeft uitgetekend, is dit niet altijd evident. Hetzelfde geldt voor een organisator kinderopvang die over het beleid van zijn eigen opvangvoorziening en dat van concurrenten moet adviseren. Een voorzitter moet zich onpartijdig kunnen opstellen.

Kan een gemeenteraadslid voorzitter zijn van het Lokaal Overleg Kinderopvang?

Dit is niet wettelijk verboden. Het Lokaal Overleg Kinderopvang beslist hierover.

Als het gemeenteraadslid deel uitmaakt van de politieke meerderheid, dan kunnen dezelfde bedenkingen over de onafhankelijkheid van de schepenen als voorzitter als hierboven worden gemaakt. Maakt het gemeenteraadslid deel uit van de oppositie, dan bestaat de kans dat het Lokaal Overleg mee in de politieke oppositierol wordt ingeschakeld. Dit is niet de bedoeling, aangezien het overleg geen politiek orgaan is en het aangewezen is dat het opbouwend met het lokaal bestuur samenwerkt.

Heeft de voorzitter stemrecht?

De procedure voor de aanduiding van de voorzitter en secretaris wordt door de gemeenteraad of de OCMW-raad in de interne werking van het Lokaal Overleg Kinderopvang vastgelegd. De gemeenteraad of de OCMW-raad neemt haar verantwoordelijkheid over het stemrecht van de voorzitter en legt dit vast in de statuten van het LOK.

De voorzitter heeft wettelijk geen stemrecht als hij/ zij lid is van:

- de gemeenteraad ;
- het College van burgemeester en schepenen;
- de OCMW-raad.

Heeft de secretaris stemrecht?

Wettelijk is niet vastgelegd of een secretaris stemrecht heeft. Het lokaal bestuur neemt hierin een standpunt in en legt dit vast in de statuten van het Lokaal Overleg.

Aangezien de secretaris geen inhoudelijke inbreng heeft in het overleg, heeft zij of hij meestal geen stemrecht. Wanneer de secretaris tegelijkertijd de rol van lokale actor opneemt, dan heeft zij of hij in die hoedanigheid, meestal wel stemrecht.

Wie kunnen de voorzitters zijn van het Lokaal Overleg Kinderopvang?

De rol van voorzitter wordt meestal opgenomen door:

- personen rechtstreeks verbonden aan het lokaal bestuur (schepenen, burgemeesters, gemeenteraadsleden, OCMW raadsleden);
- ouders (Gezinsbond of oudercomité);
- personen uit de onderwijswereld (oud-directeurs; leerkrachten,...)
- personen uit de bedrijfswereld.

De rol van secretaris wordt meestal opgenomen vanuit het lokaal bestuur, nl.

- de coördinator van het initiatief voor buitenschoolse opvang;
- de jeugdconsulent;
- medewerkers gemeentelijke diensten (bv. sociale zaken, welzijn, jeugd, cultuur en sport).

Meer informatie,

Neem contact met de intersectorale medewerker van het lokaal team van Kind en Gezin in je buurt.